

Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava
Facultatea de Științe ale Educației
Departament de Specialitate Profil Psihopedagogic
Disciplina „Managementul clasei de elevi” (MCE)
Coordonator de seminar: asist.drd. Lilioara Gherasim

SEMINAR MCE
POSTUNIVERSITAR
NIVEL I

- A. TEME PENTRU EVALUAREA DE PARCURS LA DISCIPLINA „MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI”**
- B. PORTOFOLIUL DISCIPLINEI – TEMĂ OBLIGATORIE**
- C. CRITERII DE EVALUARE – SEMINAR**

**A. TEME PENTRU EVALUAREA DE PARCURS LA DISCIPLINA
„MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI”**

SESIUNEA I

**Seminar I - Managementul clasei de elevi. Delimitări conceptuale și implicații
praxiologice**

Teme

- 1) *Exercițiu***
Selectează una dintre perspectivele asupra conceptului „managementul clasei de elevi”. Justifică alegerea, argumentează. (2 argumente, 2 paragrafe)
- 2) *Exercițiu***
Realizează o reprezentare grafică de tip „sistem solar” care să aibă drept punct de referință conceptul „managementul clasei de elevi”. În jurul acestuia creează (prin săgeți) legături cu semnificațiile oferite de definițiile din secțiunea teoretică.
- 3) *Planificarea activităților din „Prima zi de școală”***
Lecturați suportul teoretic și luați în considerație importanța primelor întâlniri cu clasa de elevi.

Scenariu: Sunteți profesor diriginte la clasa a V-a B. Realizați o planificare a activităților elevilor pentru prima zi de școală. Luați în considerare nevoile și preocupările elevilor, ale părinților și ale profesorului.

Folosiți modelul următor:

Activități	Obiective	Perioada	Resurse educaționale	Responsabili

- 4) **Exercițiu: „Întrebările tânărului profesor”**. Răspunde în scris la următoarele întrebări:
- Ce ai vrea să știi despre elevii unei clase înainte de a-i întâlni și de ce?
  - Ce tip de subiect vei alege pentru prima lecție și de ce?
  - Ce vei face și vei gândi: cu o oră înainte de lecție, cu cinci minute înainte de lecție?
  - Cum vei începe lecția?
  - Ce strategii de predare vrei să folosești la prima lecție (prelegere, lucrul pe grupe, conversația, altele) și de ce?
  - Cum crezi că te va percepe clasa la prima întâlnire?
  - Există reguli pe care dorești să le stabilești de la început? De ce?
  - Ce tip de relații ți-ar plăcea să stabilești cu clasa pe termen lung și cum te-ai gândit să procedezi?

Seminar II - Personalitatea profesorului. Perspective manageriale

Teme

1) Exercițiu „Profilul competențelor profesionale”

Etapa 1: Elaborați în formă grafică, profilul competențelor profesionale ale cadrului didactic (organizatori grafici tip ciorchine, arbore sau tip sistem solar). Ce alte dimensiuni puteți include alături cele prezentate?

Etapa 2: Autoevaluare – Profil managerial

Realizează o autoevaluare a competențelor profesionale din perspectivă managerială .
Care sunt punctele tale forte? Dar cele slabe? Imaginează o strategie de dezvoltare profesională care să te ajute să devii un bun manager al clasei (jumătate de pagină).

2) Activitate - Managementul conflictului de rol

Deseori, profesorul resimte stări tensionale și trăiește situații conflictuale generate de „conflictele de rol”. Redăm în sinteză câteva exemple (Neculau, 1999, p. 261):

- Părinții solicită adesea atenție specială pentru copiii lor, profesorul este obligat să fie imparțial.
- Are datoria de a respecta cerințele programei școlare transmițând corect elevilor, cunoștințe de specialitate și în același timp să dezvolte elevilor „aptitudini critice”, gândirea critică (a pune la îndoială adevărurile științei).
- Are responsabilitatea de a transmite un cumul de informație științifică (a instrui) și în același timp să transmită valori fundamentale pentru viață (a educa).
- Trebuie să evalueze rezultatele elevilor în echilibru cu obiectivele educaționale prestabilite și în același timp să devină un „sfătuitor”, consilier non-evaluativ, atunci când este solicitat

Sarcină de lucru: Identificați modalități de soluționare creativă privind conflictele de rol exemplificate mai sus.

3) Activitate – Stiluri manageriale

Etapa 1: Identificați efectele stilurilor manageriale asupra clasei de elevi: (1) ca ambianță psihologică și (2) performanțe în învățare.

Stil managerial	Ambianță psihologică	Performanțe în învățare
Democratic		
Autocratic		
Permisiv		

Etapa 2: Practica pedagogică vă oferă posibilitatea să observați personalitatea profesorului mentor. Construiți un portret al acestuia folosind indicatorii din suportul de curs și seminar. Identificați stilul de conducere al profesorului: autocratic, democratic sau permisiv? Orientat spre elev sau spre sarcina de învățare?

4) Exercițiu – Abuzul de putere

Identificați efectele exercitării abuzului de putere, bazat pe agresivitate fizică și psihologică, asupra elevilor și a atmosferei afective din clasă. Realizați o listă cu atitudinile și comportamentele inacceptabile ale profesorului în clasa de elevi! (minim 5, maxim 7 atitudini și comportamente).

Seminar III - Cunoașterea clasei de elevi ca grup social. Dimensiunea ergonomică

Teme

1) Activitate Jurnalul cu dublă intrare– Strategii de armonizare a scopurilor

Etapa I: Pornind de la afirmația „scopul comun al membrilor clasei ar trebui să fie învățătura”, gândiți-vă la exemple cunoscute din experiența voastră de elevi sau din literatura de specialitate, de scopuri divergente ale elevilor și ale școlii/profesorilor, în termeni de diferențe între scopurile individuale și educaționale.

Etapa II: identificați modalități de armonizare a celor două categorii de scopuri (educaționale și individuale), ținând cont de nevoile elevilor.

Completați tabelul următor:

Scopuri divergente Elevii își doresc/au nevoie de...(scopuri individuale): - - - - Școala/profesorii își doresc (scopuri educaționale): - - - - - -	Modalități de armonizare a scopurilor individuale și educaționale folosind: strategii didactice adecvate și creative, stil de conducere flexibil, prestigiul profesorului, motivarea adecvată a elevilor pentru activitățile comune, adaptarea la nevoile psihologice ale elevilor, utilizarea resurselor grupului, individualizarea învățării. - - - - - - -
---	--

2) Exercițiu - Regulamentul clasei

Etapa I. Folosind modelul de mai jos, elaborați un Regulament al clasei (o listă de 5-7 reguli). Gândiți-vă la consecințele corespunzătoare. Dați-i un titlu atractiv, folosiți desene sau simboluri sugestive.

Titlu

Comportament așteptat	Regula	Consecința pentru elevii care nu respectă regula
Să nu se bată între ei	Rezolvăm conflictele în mod corespunzător.	10 minute izolare-banca gânditorului
Să nu se alerge prin casă	În clasă se circulă încet și ordonat.	5 minute de curățenie în clasă la sfârșitul zilei

Etapa II. Elaborați o scrisoare către părinți, prin care să-i informați despre utilitatea și necesitatea respectării regulilor, precum și consecințele nerespectării acestora (jumătate de pagină).

3) Proiect - Clasa Prieteniei

Planificați un set de activități care să mărească unitatea, coeziunea clasei de elevi. Integrați aceste activități în cadrul unui proiect, desfășurat pe parcursul întregul an școlar, aflat sub egida „Clasa mea - Clasa Prieteniei”.

(Sugestii de activități: proiecte comune ale clasei, evenimente ale clasei, tematica pentru orele de dirigjenție, excursii, amenajarea clasei, concursuri, competiții cu alte clase/școli, jocuri și exerciții speciale).

Activități	Obiective	Perioada	Resurse educaționale	Responsabili	Indicatori ai coeziunii de grup Exemple:
					<p>Acord privind scopurile. Frecvență ridicată a interacțiunilor pozitive: adresare, zâmbet. Comunicare interpersonală bună. Atmosferă prietenească, etos pozitiv. Respectarea normelor de grup. Cooperează eficient. Proximitate fizică. Își asumă responsabilități. Activități comune soldate cu succes/performanță. Sprijinirea reciprocă în acțiuni. Aprecieră faptului că se simt bine atunci când lucrează împreună. Aprecieră reciprocă după realizarea sarcinilor și activităților de grup. Exprimarea satisfacțiilor/insatisfacțiilor generate de apartenența la grup. Folosirea cuvintelor laudative/apreciative la adresa grupului. Utilizarea frecventă a pronumelui personal „noi” (conturarea identității).</p>

4) Exercițiu - „Harta conceptuală”

Realizați o hartă conceptuală, punând în relație principalele concepte studiate. Situați în centrul acesteia sintagma „Caracteristicile clasei de elevi”, iar în jur ideile generative ale acesteia sau simboluri sugestive. Fiecare idee poate genera alte idei, subordonate.

5) Poster „Clasa mea. Zonă fără probleme”

- a) Realizați un poster sau o hartă numită „Clasa mea. Zonă fără probleme”. Desenați/listați/marcați simboluri care să sugereze schimbările de ordin ergonomic, cu implicații pozitive asupra mediului de predare-învățare. Descrieți aceste schimbări și anticipați efectele posibile.
- b) În clasa dumneavoastră, propuneți modalități diferite de aranjare a mobilierului clasei, în funcție de specificul activității și maniera de organizare a grupurilor (pentru o dezbateră, o activitate de grup, brainstorming, evaluare scrisă, lecție de predare-învățare, etc.).

Sesiunea a II-a

Teme

Seminar IV – Dimensiuni aplicative ale MCE

I. Managementul relațiilor interpersonale

1. Activitate „O relație bună profesor – elev”

Etapa I: Pornind de la afirmația „Profesorii eficienți sunt cei ce știu să țină o cumpănă dreaptă între controlul strâns și exigent și deplina libertate de decizie a clasei” (Neculau, A.,1999, p. 263), răspundeți la întrebarea „Cum definiți o relație bună profesor-elev?”. Alegeți una dintre următoarele modalități de lucru:

- Numiți cinci caracteristici prin elaborarea unui tablou al caracteristicilor relaționale pozitive .
- Realizați un desen/poster cu titlul „O relație bună profesor-elev!”
- Compuneți o poezie sau un catren.

Etapa II: Imaginați 5 principii de îmbunătățire a relației cu elevii. Propuneți 3 obiective și 3 activități concrete pentru schimbarea relațiilor cu clasele unde vă desfășurați activitatea.

2. Activitate „Conformismul de grup”

- Cum influențează presiunea grupului atitudinile și comportamentele membrilor săi? Dați exemple concrete (2 exemple).
- Imaginați activități care au ca obiectiv antrenarea rezistenței elevilor la presiunea grupului. (2 exemple).

II. Managementul problemelor disciplinare

1. Activitate „Miturile pedepselor”.

Identificați contraargumente pentru următoarele afirmații:

- Pedepsa ne asigură o autoritate mai mare în fața elevilor.
- Profesorii severi obțin cele mai bune rezultate.
- Dacă nu folosim metode severe de disciplinare, crește incidența violenței în școală.
- Neutilizarea pedepsei duce la permisivitate și indisciplină.
- Pedepsa ne ajută să controlăm copilul.

2. Activitate „Disciplina în clasa de elevi. Probleme și soluții”

Jurnalul cu dublă intrare

Probleme de disciplină în clasa de elevi (listați cele mai frecvente probleme de disciplină în clasa de elevi).	Enumerați cele mai adecvate soluții manageriale pentru problemele de disciplină identificate.
<ul style="list-style-type: none"> - - - - - - - - - - - - - - 	<ul style="list-style-type: none"> - - - - - - - - - - - - - -

3. Eseu

Reflectați la implicațiile practice ale disciplinei MCE și răspundeți la întrebarea: „De ce avem nevoie de disciplina Managementul clasei de elevi?” (jumătate de pagină)

B. PORTOFOLIUL DISCIPLINEI – TEMĂ OBLIGATORIE

Managementul situațiilor de criză educațională

4. Aplicație „Studiu de caz și plan de intervenție pentru o situație de criză educațională (la nivelul clasei de elevi)”

Folosind modelul teoretic din suportul de curs/seminar precum și exemplele de situații de criză educațională discutate în cadrul aplicațiilor de seminar:

Analizați o situație de criză educațională întâlnită în școală sau mass-media (TV, presa scrisă) sau imaginați o situație de criză educațională și elaborați un plan de intervenție adecvat.

Gestionarea situațiilor de criză educațională – Model teoretic

Ce s-a întâmplat? Identificarea și cunoașterea situației de criză	De ce s-a întâmplat? Etiologia (Cauzele crizei)	Ce e de făcut? Decizia	Control și evaluare
<p>Particularizați oricare dintre următoarele situații:</p> <p>Elevi: certuri injurioase, bătăi soldate cu traume fizice și psihice care au implicat mai mulți elevi ai clase și au condus la divizarea grupului. Acțiuni ale unor grupări delincvente: furturi, consum de droguri, abuzuri sexuale, tentative de sinucidere, omor.</p> <p>Profesori-elevi: certuri, amenințări, violență fizică.</p> <p>Profesori – părinți: conflicte, denigrări, mituiri.</p> <p>Inter-clase: conflicte între liderii celor două clase, bătăi între membrii marcanți ai claselor.</p>	<p>În demersul de cunoaștere și identificare a cauzelor crizei, profesorul trebuie să ia în considerație conflictele valorice existente, dificultățile de comunicare dintre protagoniști, probleme în managementul organizației școlare, factori sociali (familii dezorganizate, contextul social mai larg în care funcționează școala, -cartier, comunitate, probleme sociale ale comunității, probleme interetnice), factori individuali (dificultăți de autoreglare emoțională și comportamentală, devianță, probleme emoționale, dificultăți de integrare și adaptare socială, școlară, eșec școlar), grupali (competiție exagerată, existența unor structuri informale paralele în grupul clasă, lideri negativi influenți), etc.</p>	<p>Principii de acțiune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scapă de urgențe dar ia în considerație consecințele crizei pe termen lung. - Ce îmi propun pe termen lung pentru ca situația să nu se mai repete? - Regula de 3: Nu ai voie să mizezi totul pe o singură alternativă. Trebuie să ai alternative decizionale! - Anticipează consecințele fiecărei alternative. Asumă-ți responsabilitatea deciziei luate. - Propune-ți redresarea și ameliorarea situației pe termen lung. - Dacă este posibil, elaborează proceduri la nivel instituțional, instituie noi reguli. 	<p>Controlul trebuie să însoțească orice demers acțional și constă în localizarea cât mai fidelă a fenomenului, evitarea și prevenirea altor efecte ale crizei sau chiar micro-crize paralele.</p> <p>Evaluarea are în vedere măsurarea și aprecierea stării finale a clasei în urma încheierii demersurilor rezolutive. E bine să fie configurate seturi de indicatori relevanți pentru a evita erorile în apreciere și pentru certificarea nivelului final.</p> <p>Un obiectiv esențial al etapei evaluative îl constituie concluziile inferate în urma impactului cu starea de criză și angajarea tuturor celor implicați în acțiuni de cunoaștere și de prevenire a viitoarelor situații de acest gen. Un cadru didactic bun, cu</p>

			<p>experiență dar și cu calități manageriale evidente va valorifica întreaga desfășurare a evenimentelor în favoarea dezvoltării ulterioare a organizației, a eficientizării demersurilor sale personale dar și pentru sporirea productivității clasei.</p>
--	--	--	---

În elaborarea temei, folosiți algoritmul următor:

Studiu de caz (analiza unei situații reale sau imaginate) și plan de intervenție pentru o situație de criză educațională

Etapе ale studiului de caz

1. **Contextul problemei: descrierea școlii, clasei, elevilor implicați. Cine a semnalat situația de criză (profesor, elevi, părinți, conducerea școlii, diriginte, consilier, personal auxiliar) și în ce condiții?**

---

2. **Problema – definirea problemei (obținerea informațiilor din perspectiva elevilor, cadrelor didactice, familiei și prietenilor sau colegilor) (Ce s-a întâmplat?)**

---

3. **Identificarea cauzelor problemei (De ce s-a întâmplat așa?)**

---

4. **Strategii de intervenție:**

- Scopul intervenției _____

- Obiectivele intervenției pe termen scurt și mediu

---

5. **Identificarea soluțiilor alternative de soluționare a situației de criză (Ce se poate face?)**

---

6. **Evaluarea soluțiilor și luarea deciziei (Ce e de făcut?) – Modalități de intervenție**

---

7. Rezultate obținute (Ce am obținut? Cum am rezolvat situația de criză?)

C. Criterii de evaluare – Seminar

Se acordă 7 puncte pentru participarea activă în cadrul activităților de seminar și rezolvarea corectă a aplicațiilor propuse (toate aplicațiile propuse la punctul A, Sesiunea I și II)

Se acordă 3 puncte pentru aplicația propusă la Portofoliul disciplinei (punctul B):

Studiu de caz (analiza unei situații reale sau imaginate) și plan de intervenție pentru o situație de criză educațională

Bibliografie:

1. Abric, Jean-Claude, 2002. Psihologia comunicării. Teorii și metode: Iași, Editura Polirom
2. Amado, Gilles și Guittet, Andre, 2007. Psihologia comunicării în grupuri: Iași, Editura Polirom.
3. Balan, Carmen, C., 2011. Managementul clasei de elevi. Suport de curs, Suceava, USV
4. Băban, Adriana (coord.), 2001. Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere: Cluj-Napoca, Editura Ardealul
5. Călineci, Marcela, Păcurari, Otilia-Ștefania și Stoicescu, Daniela, 2009. Valori comportamentale și reducerea violenței în școală, București, Educația 2000+
6. Cosmovici, Andrei și Iacob, Luminița (coord.), 1999. Psihologie școlară. (cap. Dimensiuni psihosociale ale activității profesorului, autori Neculau, Adrian și Boncu, Ștefan): Iași, Editura Polirom
7. Constantin, Ana-Stoica, 2004. Conflictul interpersonal. Prevenire, rezolvare și diminuarea efectelor: Iași, Editura Polirom.
8. Constantin, Ticu, 2004. Evaluarea psihologică a personalului: Iași, Editura Polirom.
9. Constantin, Ticu și Constantin, Ana-Stoica, 2002. Managementul resurselor umane: Iași, Editura Institutul European
10. Cristea, Gabriela, 2007. Managementul lecției: București, Editura Didactică și Pedagogică
11. Gordon, Thomas & Burch, Noel, 2011. Programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii: București, Editura TREI (trad. I. Sava)
12. Ionescu, Miron și Chiș, Vasile (coord.), 2009. Fundamentări teoretice și abordări praxiologice în științele educației, Cluj-Napoca, Editura Eikon

13. Iucu, B. Romiță, 2006. Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională: Iași, Editura Polirom.
14. Jinga, Ioan și Istrate, Elena, 1998. Manual de pedagogie: București, Editura All Educational
15. Neculau, Adrian (coord.), 2007. Dinamica grupului și a echipei: Iași, Editura Polirom
16. Neculau, Adrian (coord.), 2007. Dinamica grupului și a echipei: Iași, Editura Polirom
17. Nicolescu, Ovidiu și Verboncu, Ion, 1999. Management, București, Editura Economică
18. Macavei, Elena, 2001. Pedagogie. Teoria educației, vol. I: București, Editura Aramis
19. Pânișoară, Ion-Ovidiu, 2008. Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică: Iași, Editura Polirom
20. Pânișoară, Ion-Ovidiu, 2008. Comunicarea eficientă. Ediția a III-a, revăzută și adăugită: Iași, Editura Polirom
21. Pânișoară, Ion-Ovidiu, 2008. Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică: Iași, Editura Polirom
22. Potolea, Dan, Neacșu, Ioan, Iucu, B. Romiță și Pânișoară, Ion-Ovidiu (coord.), 2008. Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II: Iași, Editura Polirom
23. Roco, Mihaela, 2004. Creativitate și inteligență emoțională: Iași, Editura Polirom
24. Sălăvăstru, Dorina, 2004. Psihologia educației: Iași, Editura Polirom
25. Stroe, Marcus (coord.), 1999. Competența didactică. Perspectivă psihologică: București, Editura All Educational.
26. Stan, Emil, 1999. Profesorul între autoritate și putere: București, Editura Teora
27. Yalom, Irvin și Lencsz, Molzn, 2008. Tratat de psihoterapie de grup. Teorie și practică: București, Editura TREI